

Сопільник Р. Л.,
*доктор юридичних наук, професор,
професор ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»
<https://orcid.org/0000-0001-9942-6682>*

Ковалів М. В.
*кандидат юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-9730-8401>*

Єсімов С. С.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-9327-0071>*

ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ЕЛЕМЕНТИ

**JEL Classification: K 19.
SECTION “LAW”: Право.**

Анотація. У статті на підставі аналізу наукової юридичної літератури та законодавчих актів розглянуто функціональну модель організації судової діяльності. Досліджено правову природу внутрішнього системного управління діяльністю судів як основи для формування якісно нового конституційно-правового статусу самостійної гілки державної влади в умовах європейської інтеграції. Зазначено, що необхідність системного правового регулювання організації судової діяльності під час цифрового розвитку державних інститутів визначає актуальність дослідження з практичної точки зору. У дослідженні застосовано методи наукового пізнання: теоретико-правового моделювання та прогнозування, функціонально-структурний, формально-юридичний, системний, порівняльно-правовий, класифікації. З позиції інституційного підходу організація судової діяльності це сукупність правових інститутів, статусів, організаційних форм, правил проходження державної служби в судах та правил, що регулюють організаційно-забезпечену діяльність у середині судової системи, націлених на належне здійснення судами функції відправлення правосуддя. З позиції функціонального підходу до уявлення про організацію судової діяльності розмежовуються як такі, що не співпадають за обсягом, змістом, суб'єктами, формами та методами поняття внутрішнього системного управління діяльністю судів, організаційне забезпечення діяльності судів, судове адміністрування. Природа внутрішнього системного управління діяльністю судів похідна від конституційних засад незалежності та самостійності судової влади. Наведена класифікація має теоретичне та практичне значення. Теоретичне тому, що систематизує накопичене знання організації судової діяльності, що дозволяє поглибити уявлення про властивості аналізованої діяльності, що означає перехід на новий етап якісного освоєння. Практичне значення полягає в тому, що виділення видів організаційної діяльності залежно від різних ознак обумовлює особливості організаційних заходів та організаційних форм.

Ключові слова: адміністрування, суд, правосуддя, організаційні форми, управлінська діяльність, внутрішня організаційна діяльність.

Abstract. In the article, based on the analysis of scientific legal literature and legislative provisions, the functional model of the organization of judicial activity in relation to the essence and elements is considered. The legal nature of the internal systemic management of court activities been studied as a basis for the formation of a qualitatively new constitutional and legal status of an independent branch of state power in the conditions of European integration. It noted that the need for systemic legal regulation of the organization of judicial activity during the digital development of state institutions determines the relevance of the study from a practical point of view. The research uses methods of scientific knowledge: theoretical-legal modeling and forecasting, functional-structural, formal-legal, systemic, comparative-legal, classification. From the standpoint of the institutional approach, the organization of judicial activity is a set of legal institutions, statuses, organizational forms, rules of public service in courts and rules regulating organizationally supported activities within the judicial system, aimed at the proper implementation by courts of the function of administering justice. From the standpoint of a functional approach to the idea of the organization of judicial activity, the concepts of internal system management of court activity, organizational support of court activity, judicial administration are distinguished as those that do not coincide in scope, content, subjects, forms and methods. Nature of internal system management of court activity derived from the constitutional principles of the independence and autonomy of the judiciary. The given classification has theoretical and practical significance. Theoretical because it systematizes the accumulated knowledge of the organization of judicial activity, which allows to deepen the understanding of the properties of the analyzed activity, which means the transition to a new stage of qualitative development. The practical significance lies in the fact that the selection of types of organizational activity depending on various features determines the peculiarities of organizational activities and organizational forms.

Keywords: administration, court, justice, organizational forms, managerial activity, internal organizational activity.

Вступ

Масштабні зміни, що відбуваються в діяльності судів, пов'язані з результатами технологічного переобладнання, використанням цифрових технологій у діловодстві та судочинстві, визначили потребу в пізнанні закономірностей зазначених процесів та процесів управління ними. Виникла потреба у виробленні понятійно-категоріального апарату, системи категорій, що відображають соціально-правову дійсність та дозволяють моделювати розвиток судів та судової діяльності на перспективу.

Зазначена проблематика досліджувалась у працях М. М. Вопленка, С. К. Загайнової, В. В. Ількова, М. В. Кармаліти, Д. М. Лилака, М. М. Марченка, І. В. Решетнікової, В. В. Решоти, Г. О. Христової, С. В. Шевчука, Ю. С. Шемшученка та інших вчених. Реалізація Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки вимагає проведення теоретико-правових досліджень.

Метою статті є дослідження сутності та елементів функціональної моделі організації судової діяльності.

Результати

Після ухвалення Конституції України та низки законів, що закріпили уявлення про судову владу, в юридичній літературі розробляються наукові теорії, в яких обґрунтовувалися науково-ціннісні категорії: судова влада, правосуддя, функції судової влади, судова система, принципи

правосуддя, правовий статус судді, організаційне забезпечення судів. Зазначений категоріальний апарат формувався з позиції аналізу судової влади стосовно інших гілок державної влади, з позиції державно-правового підходу та структурно-функціонального методу щодо вивчення інституту судової влади у системі інших державно-правових інститутів.

У результаті було сформульовано наукові висновки, які відображають зовнішній вид судової гілки влади, її сутнісні характеристики та закономірності стосовно більших, ніж інститут судової влади, структурних правових утворень.

Користуючись термінологією соціального аналізу, увага вчених щодо судової влади фокусувалася на правовідносинах, пов'язаних із судовою системою в аспекті взаємин з іншими інститутами держави та суспільства. Стратегічні завдання щодо підвищення якості та ефективності діяльності судів та їх реалізація за допомогою правозастосовчої, аналітичної, управлінської та іншої діяльності судів ставлять на порядок денний питання пізнання судової системи з середини як цілісного складного правового утворення.

Вивчення внутрішніх системних зв'язків та взаємодій між елементами судової системи дозволить з урахуванням історичних умов розробити та обґрунтувати оптимальну структуру судової системи-організації, яка б відрізнялася органічною внутрішньою єдністю та націленістю на розвиток у системі електронної держави.

Судова влада має складний інституційний устрій та функціональну різноманітність. Змістовно ємне поняття «судова влада» у доктрині розглядається з двох точок зору: інституційної (сукупність судів та суддів) та функціональної (закріплений законом набір юрисдикційних повноважень) [1].

Легальне визначення судової влади відсутнє. Законодавець вказує на окремі параметри цього інституту, властивого правовій державі, виділяючи матеріальний зміст (суди, органи суддівського самоврядування, Державна судова адміністрація), коло завдань, функцій та повноважень, основні форми та засоби реалізації наданих повноважень, зазначає, що судову владу реалізують судді та, у визначених законом випадках, присяжні шляхом здійснення правосуддя у рамках відповідних судових процедур [2].

Уявлення про судову владу, на думку Л. В. Ватаманюк, є видовий прояв ширшого поняття інститут державної влади [3, с. 44]. Одним із внутрішніх процесів організації судової системи є здійснюване щодо неї управлінського впливу, але за умови, що цей вплив не впливає на здійснення правосуддя. Цей вплив у правовій доктрині відображають різні терміни: «судове управління», «державне управління судами», «організаційне забезпечення правосуддя», «організація судової діяльності».

Класифікація щодо дослідження феномену «організація судової діяльності» дозволяє впорядкувати види діяльності, що включаються до її складу. Залежно від кола суб'єктів, які здійснюють організаційно-управлінський вплив, видами організації судової діяльності є: позасистемна організаційна діяльність (зовнішній рівень); внутрішня системна організація судової діяльності (внутрішній рівень).

Внутрішня системна організація судової діяльності може бути класифікована залежно від рівня організаційно-управлінського впливу: організація судової діяльності на рівні судової системи держави, області, району, конкретного суду.

Залежно від того, ким здійснюється внутрішня системна організація судової діяльності – суддями чи державними службовцями, можна назвати два підвиди, це внутрішнє судове управління та судове адміністрування.

На думку О. В. Щерблюк, організація судової діяльності у контексті управлінського впливу на судову систему та її діяльність – це державна функція [4, с. 211]. Поряд із судами, органами суддівського самоврядування та Державною судовою адміністрацією України, цю функцію здійснюють Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та інші органи державної влади.

Виходячи із положення суб'єктів, які здійснюють управлінський вплив, у системі органів державної влади можуть бути виділені державний та місцевий рівні організації судової діяльності. Залежно від кола суб'єктів, які здійснюють управлінський вплив, можна виділити два рівні організації судової діяльності: зовнішній та внутрішній.

Зовнішній стосовно судової системи управлінський вплив без втручання у правосуддя та в межах, визначених Конституцією та законодавством, здійснюють Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України. Дані суб'єкти беруть участь у виробленні стратегії, концепції розвитку та вдосконалення судової влади; у прийнятті нормативно-правових актів, які стосуються організації судової діяльності, матеріального та процесуального законодавства для відправлення правосуддя [5].

Окремим суб'єктам державного управління притаманні окремі, іманентні особливі форми та методи здійснення управлінської діяльності. Дослідниками виділяється внутрішнє організаційне державне управління, під яким розуміється здійснення виконавчо-розпорядчих функцій органами законодавчої влади, судами, прокуратурою та іншими державними органами, які не належать до виконавчих органів державної влади.

Н. О. Холоденко зауважує, що внутрішнє системне управління у структурах влади не може мати іншої природи, ніж державно-правова [6, с. 132]. Внутрішня системна організація судової діяльності це різновид державно-управлінської діяльності у судовій системі, спрямованої на забезпечення умов для належного здійснення правосуддя з боку внутрішніх системних суб'єктів, наділених організаційно-управлінськими повноваженнями: Верховний Суд, інші суди, голови судів та їх заступники, судді, органи суддівського самоврядування, державні службовці судів, Державна судова адміністрація та її територіальні органи.

Під правової природою слід розуміти юридичну характеристику правового явища, що дозволяє виявити структуру, місце, роль серед інших правових явищ відповідно до правової природи.

Для розкриття правової природи внутрішньої системної організації судової діяльності потрібно дати відповіді на питання: які правові основи внутрішньої системної організації судової діяльності; яким є співвідношення внутрішньої системної організації судової діяльності з управлінською діяльністю, що здійснюється органами виконавчої влади; про характер правовідносин, що виникають у внутрішній системній організації судової діяльності, та про галузеву належність норм, якими регламентуються правовідносини, що виникають у сфері організації судової діяльності; визначити ознаки, на основі яких провести розмежування з термінами «організаційне забезпечення діяльності судів», «судове управління», «судове адміністрування».

Увага до управлінських правовідносин усередині судової системи була звернена вченими, які вивчали функції судової влади. Функції судової влади є відображенням ключових напрямів судової діяльності. Відповідно, ці функції похідні від завдань, що стоять в історичний період перед державою та суспільством. Управлінська функція розглядається більшістю вчених як одна з внутрішніх функцій судової влади. Вчені, виділяючи функцію судового управління, вказували на її додатковий, допоміжний характер стосовно основної функції судової влади – правосуддя. Управлінський вплив у судовій сфері є специфічним, оскільки спрямований на забезпечення правосуддя за умови, що будь-який вплив на здійснення останнього виключено.

Управлінські відносини у судовій системі відрізняються специфікою принципів, суб'єктів, форм та способів здійснення. Однією з необхідних умов євроінтеграції України є стабільність установ (органів), які гарантують демократію, верховенство права та права людини, що не може бути досягнуто без проведення судової реформи, спрямованої на забезпечення незалежності судової влади та її зміцнення. З огляду на це до системи суб'єктів забезпечення євроінтеграційних процесів в Україні повинні входити й судова система, яка представлена Верховним Судом і Конституційним Судом України [7, с. 28].

Законом України «Про судоустрій України» було визначено п'ять основних форм організаційного керівництва судами: розробка пропозицій з питань організації судів, проведення

виборів суддів, складання списків присяжних засідателів; керівництво кадровою роботою; перевірка організації роботи судів; вивчення та узагальнення судової практики; організація ведення судової статистики [8].

Внаслідок перетворень, викликаних прийняттям Конституції України модель внутрішньої системної організації судової діяльності, зазнала змін. Ця модель з урахуванням показників називається в літературі адміністративною самостійністю судів.

Модель адміністративної незалежності судів визначається конституційними засадами незалежності судів та незалежності суддів. У зв'язку з цим управлінський вплив, заснований на принципах ієрархії та субординації, стосовно внутрішньої системної організації судової діяльності доповнюється таким чинником, як суддівське самоврядування.

Суддівське самоврядування передбачає участь суддів у внутрішній системній організації судової діяльності у вигляді органів суддівського самоврядування. Винятковою прерогативою органів суддівського самоврядування є питання, пов'язані зі статусом суддів, фінансуванню судів, контролем діяльності адміністративних органів, які здійснюють внутрішню системну організацію судової діяльності. Способами здійснення суддівського самоврядування на відміну професійного управління є самоорганізація, саморегулювання, тобто збіг суб'єкта та об'єкта управління.

Здійснення уповноваженими суб'єктами внутрішнього системного організуючого впливу, такого як: повноваження щодо організації та управління стосовно інших суддів (голова суду, заступник голови суду), повноваження щодо самоврядування, що представляють по суті управлінську діяльність, не можна ототожнювати з діяльністю суб'єктів влади. У даному випадку критеріями диференціації є цілі, завдання, принципи, суб'єкти, форми та методи здійснення цієї діяльності, управлінської за характером.

Створення моделі адміністративної самостійності судів спричинило зміну найменування діяльності із забезпечення правосуддя. Як дефініцію, що визначає це поняття, легально використовується термін «організаційне забезпечення діяльності судів» [9]. Під ним розуміється сукупність заходів кадрового, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного та іншого характеру, спрямованих на створення умов для незалежного здійснення правосуддя.

До суб'єктів, які здійснюють організаційне забезпечення діяльності судів, чинне законодавство відносить Державну судову адміністрацію України, органи виконавчої влади України, апарати судів. Найменування поняття організаційне забезпечення діяльності судів відображає одну з функцій внутрішньої системної організації судової діяльності – забезпечувальну.

У літературі визнається, що організаційне забезпечення діяльності судів у системі державного управління має не лише забезпечувальну, а й нормотворчу та організаційну функції.

Апаратами судів та Державною судовою адміністрацією здійснюється управлінська діяльність з організаційного забезпечення діяльності судів. З цією метою дані суб'єкти наділені відповідними повноваженнями, які мають характер юридично-владних.

За твердженням Р. Л. Сопільника, організаційне забезпечення діяльності судів можуть здійснювати лише ті суб'єкти, які мають повноваження змінювати систему взаємодії, що існує між співробітниками конкретного суду або між судами. Державна судова адміністрація України є органом у системі судової влади, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом [10, с. 102].

Терміни внутрішня системна організація судової діяльності та організаційне забезпечення діяльності судів доцільно вважати близькими, але не ідентичними. Основу зазначених видів діяльності становить внутрішня системна організаційно-управлінська діяльність, спрямована на забезпечення належної діяльності судів, без втручання у процес здійснення правосуддя.

Поняття внутрішня системна організація судової діяльності є найбільш широким у відношенні до інших понять, які відображає правову природу внутрішньої системної організації судової діяльності.

В основі диференціації даних понять знаходиться суб'єктний склад внутрішньої системної організації судової діяльності, зокрема критерій професіоналізації суб'єктів організаційно-управлінської діяльності. У цьому сенсі організаційне забезпечення діяльності судів це організаційно-правовий механізм, що дозволяє професійно підготовленим суб'єктам внутрішнього системного управління (апарати судів, Державна судова адміністрація України) здійснювати організаційно-технічні та організаційно-управлінські заходи щодо забезпечення належного правосуддя та функціонування системи судів.

Останнім часом у юридичній літературі для позначення одного з напрямів внутрішнього системного управління діяльністю судів використовується термін *судове адміністрування* [11]. Цей термін властивий європейській правовій доктрині, де *судове адміністрування* окреслюється комплексом заходів, правових повноважень, заснованих на конституційних принципах, які визначають організацію діяльності судів.

Необхідність ефективного адміністрування судом, яка в європейській доктрині визнається умовою для збереження права на справедливий судовий розгляд, зажадала здійснення цієї діяльності на професійній основі. Наведені обставини спричинили появу спеціальної посадової особи (директора суду, адміністратора суду). На цю посадову особу, наділену широким спектром організаційних повноважень, покладалося вирішення завдань, пов'язаних з організацією діяльності судової установи. Дані завдання володіють відомою часткою специфічності та складності.

До типових функцій суб'єктів професійного судового адміністрування належать питання фінансування судів, управління судовим персоналом, повсякденна організація діяльності суду, зв'язки судової установи із зовнішнім середовищем. Під судовим адмініструванням слід розуміти організаційно-адміністративну діяльність працівників апарату суду за безпосереднього керівництва адміністратора суду та спільного керівництва з боку голови суду, спрямовану на забезпечення умов для належного здійснення правосуддя.

Вплив нових стандартів державного управління на судову організацію, впровадження цифрових інформаційних технологій, безперервне зростання навантаження на суди актуалізують питання адміністрування високотехнологічною судовою установою. Як наслідок передбачається збільшення чисельності працівників апарату суду.

Серед обставин, що детермінують виникнення нових сфер відповідальності судового персоналу, слід назвати: розширення віддаленого доступу до судових реєстрів та слухань, необхідність надання допомоги суддям та сторонам у ході електронних судових комунікацій, у тому числі в електронному доступі до оцифрованих судових справ.

Ці питання загострюються внаслідок перспективи впровадження окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, що спричинить збільшення у судовій установі чисельності фахівців з інформатизації для забезпечення діяльності підсистем, визначення їх статусів та повноважень, розподіл обов'язків між уповноваженими особами [12].

Проблеми з цифровими навичками та грамотністю населення призведуть до збільшення навантаження на судовий персонал, який має інформувати громадян про цифровий доступ до правосуддя за допомогою підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Функціонування судової підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, у складі учасників якої будуть державні та недержавні організації, передбачає спільне використання даних та інтеграцію між системами. Це вимагатиме від судових адміністрацій необхідних погоджень із зовнішніми зацікавленими сторонами, у тому числі з питань використання у підсистемах Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи деяких видів інформації, судових документів.

Розробка Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи здійснюється органами виконавчої влади, та функціонування з урахуванням виявленої природи внутрішнього системного управління діяльністю судів забезпечується суб'єктами внутрішнього системного управління діяльністю судів, зокрема судовими адміністраціями.

Матиме значення питання про обов'язки посадових осіб з адміністрування та забезпечення належного функціонування підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи у разі технічних неполадок та збоїв, а також про правові наслідки для учасників судових розглядів у зв'язку з цими обставинами. Це питання має прикладне значення, що підтверджується аналізом судової практики.

Сучасні тенденції виявляють об'єктивну закономірність, яка полягає у розширенні спектру судово-адміністративних функцій, у їх ускладненні та подальшій професіоналізації. Всі європейські правопорядки рухаються до професіоналізації судового адміністрування.

До сфери повноважень судового адміністратора в судах Франції входить впровадження інформаційних технологій. Це визначає наявність у даної посадової особи знань та умінь щодо способів підвищення ефективності виробничих процесів, у тому числі продуктивності праці на основі цифрових інновацій.

Виконання організаційно-управлінських функцій, спектр яких розширюється за умов цифровізації, не дозволяє їх ефективно поєднувати керівниками судів із здійсненням правосуддя. Ця обставина об'єктивно зумовлює відокремлення цієї функції від правосудної діяльності, що тягне необхідність удосконалення та підвищення статусу адміністратора суду, в умовах України – керівника апарату суду.

Фактично виконувані цією посадовою функцією забезпечення діяльності суду, будучи незначними за своїм обсягом і змістом, реалізуються в господарській та матеріально-побутовій площині. Поряд із цим відсутність повноцінної регламентації повноважень та вимог до адміністратора суду призводить до неефективності та дублювання повноважень адміністратора та інших працівників апарату суду.

Фактори зростання ролі судово-адміністративної функції у судах усіх рівнів та компетенцій, її ускладнення та професіоналізація, об'єктивно зумовлюють відокремлення цієї функції від правосудної діяльності та інституціоналізацію відповідних організаційних форм та моделей судових адміністрацій.

Існуючі в зарубіжних країнах правові моделі здійснення судово-адміністративної функції можна диференціювати в залежності від типів відносин: відносини між судовою системою та органами виконавчої влади з приводу адміністрування судом, тобто відносини, які визначають відповідальність та обов'язки суду щодо правил та функціонування судової адміністрації у відношенні до органів виконавчої влади; відносини між самою судовою владою та адміністраторами судів, тобто відносини між головою суду та адміністратором суду (керівником апарату суду) з приводу розподілу обов'язків та зон відповідальності.

Аналіз зарубіжних моделей організації судових адміністрацій за ознакою відносин між органами судової та виконавчої влади дозволив виявити дві основні моделі: виконавча та судова. Виконавча модель організації судових адміністрацій означає їхнє підпорядкування міністерству юстиції або іншому органу виконавчої влади (наприклад, у Франції, Польщі, Нідерландах).

Судова модель визначає не підзвітність адміністратора суду органам виконавчої влади, відповідальність адміністратора суду перед судовою владою від імені голови суду чи іншого судового суб'єкта.

Виділяються різні варіанти розмежування повноважень голів судів та професійних керівників в адмініструванні судом, які різняться залежно від конкретно-державних факторів, зокрема особливостей організації судової системи.

У зарубіжній літературі партнерська модель визначена у різних варіантах: незалежної комісії; партнерства; виконавчої опіки; обмеженої автономії; обмеженої автономії з комісією.

Аналіз закордонного досвіду розподілу обов'язків між адміністратором суду та головою суду дозволяє виділити моделі судових адміністрацій, які різняться залежно від розподілу судово-адміністративної функції між адміністратором та головою суду. Закритий перелік напрямів

організаційно-управлінської діяльності адміністратора та голови суду характеризує модель судової адміністрації, яку можна визначити як виняткову.

Суб'єкт, який здійснює організацію роботи суду на професійній основі, має відносну незалежність у прийнятті рішень, однак у результаті делегування управлінських повноважень зростає ризик конкуренції з «непрофесійними» суб'єктами адміністрування судовою установою, що зумовлює пошук балансу при розмежуванні видів та етапів прийняття управлінських рішень.

У зв'язку з цим у європейській доктрині визнається, що ефективна діяльність суду залежить від конструктивного партнерства суддів та адміністраторів. Можливість гнучкого перерозподілу організаційно-управлінських повноважень у вигляді визначення сфер відповідальності дозволяє забезпечити гнучкість управління судовою установою з урахуванням конкретних обставин діяльності. Створення сфер відповідальності з можливістю гнучкого перерозподілу повноважень передбачає знаходження окремих питань організаційно-адміністративної діяльності суду у спільному віданні голови та адміністратора суду. Подібну модель розмежування повноважень між головою суду та адміністратором слід визначати як партнерську.

Ця модель передбачає, що голова суду здійснює загальне керівництво судом, а професійному судовому керуючому передається коло повсякденних питань, але залишення за головою контролю щодо вирішення цих питань.

Партнерська модель управління судом передбачає обґрунтування форм взаємодії між головою суду та адміністратором. У юридичній літературі протягом останніх років висловлюються пропозиції щодо надання адміністратору суду повноважень, що дозволяють стати керівником апарату суду, який відповідає за організацію та координацію роботи всіх співробітників суду. Необхідність законодавчого встановлення статусів працівників апаратів судів визнана Верховним Судом та органами суддівського самоврядування.

Висновки

Залежно від кола суб'єктів, які здійснюють організаційно-управлінський вплив організаційну діяльність суду щодо здійснення правосуддя доцільно розділити на зовнішній рівень та внутрішній рівень – внутрішню системну організацію судової діяльності. Природа внутрішнього системного управління діяльністю судів похідна від конституційних засад незалежності та самостійності судової влади, що змістовно їх розкриває, означає самостійність судів, суддів та органів суддівського самоврядування, які виражають їх інтереси, Державної судової адміністрації України у внутрішніх системних організаційно-адміністративних питаннях, віднесених до її компетенції. Диференціація понять організаційне забезпечення діяльності судів та судове адміністрування залежить від рівня, на якому здійснюється відповідний вид внутрішньої системної організації судової діяльності, тобто адміністрування судової системи або окремої судової установи.

Судове адміністрування розглянуто як організаційну діяльність працівників апарату суду за безпосереднього керівництва адміністратора суду та спільного керівництва з боку голови суду, спрямовану на забезпечення умов для належного здійснення правосуддя. Вид організаційної діяльності залежить від особливості організаційних заходів та організаційних форм. Адміністрування судовою установою повинна визначатися гнучкістю форм взаємодії між головою суду та адміністратором.

Список використаних джерел

1. Шемшученко Ю. С. Судова влада в Україні: сучасна доктрина, механізми та перспективи реалізації. Вісник НАН України. 2017. № 2. С. 37-47.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1402-19>
3. Ватаманюк Л. Кореляція наукових підходів щодо дефініції правосуддя. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2020. № 2. Том 7. С. 42-47.

4. Щерблюк О. В. Організаційні основи судоустрою в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. спец.: 12.00.07. Київ, 2021. 253 с.
5. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: Указ Президента України від 11.06.2021 р. № 231/2021. URL. <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>
6. Холоденко Н. О. Теоретичні основи наукового забезпечення судової діяльності. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4. С. 130-137.
7. Шапенко Л. О., Райчук М. В. Принципи правового забезпечення судової влади в умовах євроінтеграції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Випуск 5 (34). С. 24-30.
8. Про судоустрій України: Закон УРСР від 05.06.1981 р. № 2022-X. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2022-10#Text>
9. Про матеріально-технічне та організаційне забезпечення діяльності судів України: Постанова Верховної Ради України від 03.02.1992 р. № 2089-X. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2089-12#Text>
10. Сопільник Р. Л. Організаційно-правові засади реформування управління у суді в умовах європейської інтеграції. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки*. 2015. № 824. С. 100-105.
11. Судове адміністрування. Київ: Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), 2016. 300 с.
12. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>